

Багато сучасних ілюстрацій розроблено та створено за допомогою програмного забезпечення комп'ютерної графіки, таких як Adobe Illustrator та Photoshop на графічному планшеті, а також за допомогою планшетів iPad та програми Procreate та інших аналогічних девайсах. Хоча і традиційні методи, такі як акварель, пастель, туш і перо, гравюри та багато інших, залишаються актуальними, і навіть ціняться вище, через те що діджиталізація набирає обертів у світових масштабах.

Триває дискусія щодо того, до якого виду можна віднести ілюстрацію: образотворче мистецтво, прикладне мистецтво, або навіть декоративне мистецтво. Однак, дивлячись на багато ілюстративних шедеврів, створених століттями, можна не сумніватися, що ця художня форма зайняла своє, окреме місце на рівні з такими видами як живопис та скульптура.

Список використаних джерел:

1. URL: <http://www.visual-arts-cork.com/>

Кубай К.І.

студентка,

Національний університет «Львівська політехніка»

ПРО РЕКОНСТРУКЦІЮ ЗАСТАРІЛОГО ЖИТЛОВОГО ФОНДУ

В Україні у 50-70 рр. ХХ ст. за типовим проектом було зведено близько 20 тис. однотипних житлових будинків. Після воєнна ситуація вимагала термінового вирішення житлової проблеми, тому пріоритетами будівництва були, в першу чергу, швидкість та економічність. В народі такі малогабаритні квартири і будинки називали «хрущовками». Із вдосконаленням технології для будівництва використовували окремо виготовлені блочні стіни і панелі перекриття. Це нововведення прискорило термін будівництва, але скоротило строки експлуатації до 50 років і знизило теплоефективність будинків.

За інформацією Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, на кінець 2017 року в Україні понад 50% житлового фонду застаріло і потребувало реконструкції, а 7,5% (75 млн. м²) зовсім були непридатні для життя [1].

Питання реконструкції застарілого житла вперше на державному рівні розглядалося у 2004-2005 роках. В результаті було розроблено і прийнято Закон України № 525-V від 22 грудня 2006 року «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду», який набрав чинності з 16.01.2007 року та до сьогодні є основним законодавчим актом з цих питань. Однак, цей закон не спрацював і на сьогодні він вже застарів. Умови які склались вимагають прийняття нового законодавчого документу.

Застарілий житловий фонд – сукупність багатоквартирних будинків, технічний стан яких не відповідає основним вимогам до будівель і споруд, визначеним технічними регламентами та технічне обстеження яких підтвердило їх непридатність для проживання, граничний строк експлуатації яких збіг, або знос основних конструкційних елементів яких становить не менше 60 відсотків [2].

З кожним роком все більш актуальною постає проблема із повоєнної забудовою. Велика частина житлових будинків застаріла і має ряд недоліків.

Зарубіжний досвід вказує, що для вирішення наявних проблем існує декілька варіантів – від масштабного демонтажу до часткової реновації чи реконструкції, часто це комбінують. Знесення цілого будинку та побудова нового є болючим для мешканців «хрущовок», але є вигідний для нових забудовників. В той же час, реконструкція – менш болюча для жителів, але не вигідна для нових інвесторів. Встановлено, що реконструкція набагато дешевша за будівництво нових будинків. У східній Німеччині, за середніми оцінками, вартість реконструкції «хрущовки» становить до 30% від собівартості нового житла. А в Союзі квартирних товариств Естонії реконструкцію існуючих «хрущовок» оцінювали в 250-300 євро за квадратний метр – тоді як новий «квадрат» обходився в 1200 євро, плюс 100 євро за квадрат знесення старої будівлі [3].

У країнах, де була проблема із старою забудовою, до прикладу Східна Німеччина, розпочали реконструкцію близько 30 років тому, їх результати приємно вражають (див. рис. 1а, 1б, 1в).

Рис. 1а. Вид реконструйованих будинків у м. Галле (Німеччина) [4]

а) реконструкція у Галле (Халле), привела до зміни 11 під'їздів на 6. Верхній поверх частково демонтували та запроєктували терасу для жителів будинку. Також мешканці, які проживають на перших поверхах мають свою власну присадибну ділянку.

Рис. 1б. Вид реконструйованих будинків у м. Лайнефельді (Німеччина) [5]

б) реконструкції у Лайнефельді, на сході Німеччини, є перетворення старого панельного будинку «Платтенбау» довжиною 180 м. Видаливши верхній поверх і сім сегментів уздовж лінії блоку, архітектори з Stefan Forster Architekten представили новий стиль житлової забудови. На основі старого будинку були створені окремі багатоквартирні вілли.

Рис. 1в. Вид реконструйованих будинків у м. Лайнефельді (Німеччина) [6]

в) реконструкції у Лайнефельді, панельну шестиповерхівку в ході реконструкції зменшили до чотирьох поверхів, додали кам'яну кладку по периметру будівлі для візуальної консолідації будівлі і його зовнішнього простору. У будинку скоротилася кількість квартир, в останніх зробили сучасні та зручні планування. Аналізуючи і враховуючи досвід іноземних держав, які стикнулися раніше із існуючою у нас проблемою, можна використати їх досвід реконструкції і модернізації старої забудови у вітчизняній практиці.

З метою осучаснення, старої житлової забудови, відповідно до вимог сьогодення, вважаємо корисним врахувати такі пропозиції:

- здійснювати прибудову нових будинків-вставок в торцях існуючої забудови. Перші поверхи будинків-вставок, можуть відводитись для об'єктів обслуговування;

- передбачити можливість розміщення закладів громадського та торгово-побутового призначення для мешканців, що в свою чергу збільшить кількість робочих місць за місцем проживання;

- простір, що знаходиться під будинками та під прилеглою територією – планувати для підземних паркінгів;

- покращити зовнішній архітектурно-художній вид реконструйованого застарілого житлового фонду;

- для мешканців перших поверхів на прибудинковій території доцільно збудувати терасу, а територію оснастити малими архітектурними формами (ігровий майданчик для дітей, закритий вольєр для сортування сміття, місця для зберігання велосипедів, альтанки, лавки, столики, тощо);

- для вирішення проблеми із опаленням у холодну пору року, до прикладу у Латвії встановили геотермальні теплові насоси, або сонячні панелі (ця система опалення вважається найбільш економною, вона переносить тепло із зовнішнього середовища у помешкання). Країни, які були в минулому у Радянському Союзі впровадили схему за якою інвестор оплачує повністю реконструкцію. Після реконструкції, комунальні послуги мешканці сплачують інвесторам, а вони розраховуються із постачальниками комунальних послуг, забираючи собі різницю.

Одна із значних проблем не реконструйованих досі застарілих житлових будинків є супротив мешканців. У діючому Законі України № 525-V від 22 грудня 2006 року «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду» прописана обов'язкова згода 100% мешканців будинку. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розробило новий проект закону, який враховує недоліки діючого.

Узагальнюючи вище сказане ми переконались, що з кожним роком в Україні більш гостро постає питання реконструкції застарілого житлового фонду. Досвід зарубіжних країн, доробки вітчизняних науковців і практиків сприяють широкій можливості вибору варіантів проведення реконструкції застарілого житлового фонду. Отриманий досвід вказує на те, що реконструкція застарілих будинків досягає позитивних результатів коли перед виробленням проектно-кошторисної

документації розробляють концепцію реконструкції існуючої забудови із врахуванням місця розташування, пропозицій жителів, місцевих органів влади і інших факторів.

Список використаних джерел:

1. Іщенко Анастасія. Ринок нерухомості-2018: як змінювалися ціни на квартири і правила для забудовників. URL: <https://life.pravda.com.ua/culture/2018/12/28/226648/>
2. Закон України № 525-V від 22 грудня 2006 року «Про комплексну реконструкцію кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/525-16>
3. Мельничук Григорий Реновация хрущевок: мировой опыт и сплошные парадоксы Украины / 19.07.2018. URL: <http://budport.com.ua/news/10190-renovaciya-hrushevok-mirovoou-opyt-i-sploshnye-paradoksy-ukrainy>
4. Как в Германии передельвают панельные хрущевки» / 25.04.2017. URL: <http://interesno.cc/article/10259/kak-v-germanii-peredelyvajut-panelnye-hrushhevki>
5. Что делают с пятиэтажками в Европе: реконструкция вместо реновации» / 05.05.2017. URL: <https://rcmm.ru/arhitektura-i-proektirovanie/35813-cto-delayut-s-pyatietazhkami-v-evrope-rekonstrukciya-vmesto-renovacii.html>
6. Ладуба М. У нас-унылые хибары, в Германии-дворцы! Так выглядят сейчас хрущевки времен СССР в ФРГ. URL: <https://takprosto.cc/renovaciya-hrushchevok/>

Михалевич В.В.

кандидат культурології, доцент;

Батнідзе Л.Л.

студентка,

Київський університет імені Бориса Грінченка

ЗОЛОТИЙ ПЕРЕТИН ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРИРОДИ В КУЛЬТУРІ

Багато художників, математиків, кіно творців, архітекторів застосовують в своїй сфері закони золотого перетину. Це «ключ», що відкриває двері багатьом митцям та вченим. Тому можна сказати впевнено, що золотий перетин це всеосяжний ключ. Він стосується не однієї професії, а ще й природи.